

Harpest (*Francisella tularensis, tularemi*)

Sjukdomen drabbar främst harar och smågnagare, men smittan kan överföras till människor. Detta kan ske på olika sätt, framför allt via mygg men också via bitt av broms och fästingar eller direktkontakt med ett infekterat djur. Orsaken till att antalet fall varierar från år till år är oklar. Sannolikt samverkar ett flertal faktorer, till exempel väderförhållanden, antalet värdjur och mängden myggor. Flest fall rapporteras sensommar och höst.

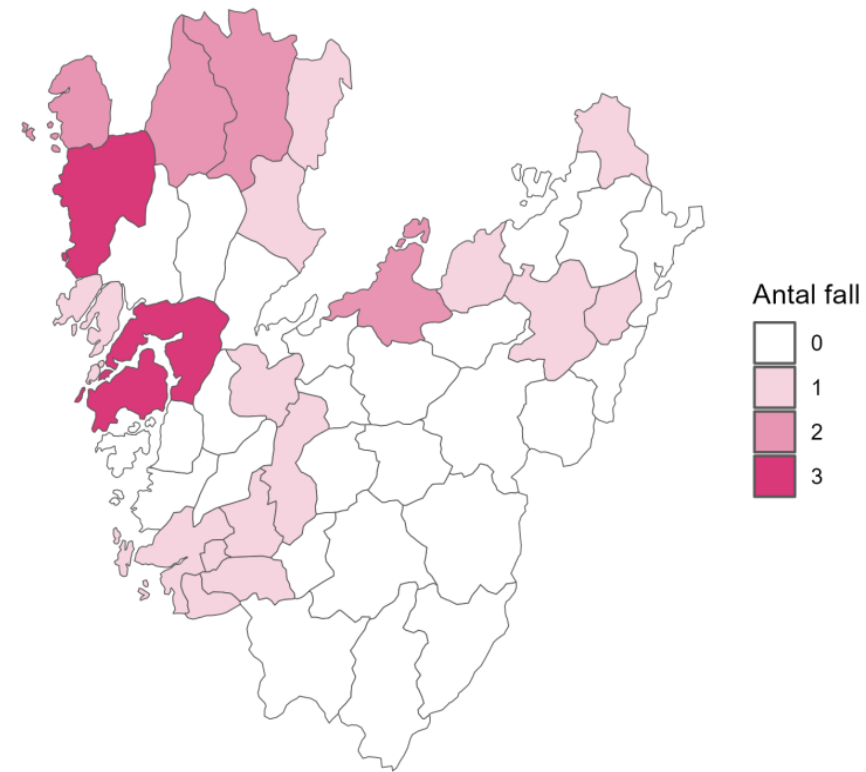
Harpest är anmälningspliktig enligt smittskyddslagen. Sjukdomen smittar inte mellan människor. Diagnosen ställs vanligtvis via serologi eller PCR. Inkubationstiden är 3-10 dagar och behandlas med antibiotika i 10-14 dagar.

Vanligast är sår på huden efter myggbett och lokalt förstörade lymfkörtlar som kan bli till bölder (ulceroglandulär form). Smittan kan också överföras i samband med att man andats in damm från gräs eller hö (pulmonell form). Vid den oropharyngeala formen har smitta skett via förorenad mat eller vatten. Vid insjuknande av den oculoglandulära formen sker smittan till ögonen via bakterier på händerna. De två sistnämnda formerna anges som annan klinisk manifestation, se tabell 1.

Tabell 1. Antal fall med harpest per klinisk manifestation 2022-2023 i Västra Götaland

	Sår	Luftväg	Annan klinisk manifestation	Totalt
2022	7	4	9	20
2023	15	10	9	34

De senaste fem åren har det rapporterats cirka 20-40 fall i Västra Götalandsregionen. Under 2023 rapporterades 34 fall varav flest i kommuner i Fyrbodalsområdet, se figur 1.

Figur 1. Antal fall med harpest 2023 per kommun i Västra Götaland där smitta sannolikt skett